ప్రచురణార్హమైన

భారతదేశ సర్వోన్నత న్యాయస్థానము

క్రిమినల్ అప్పిలేట్ అధికారపరిధి

క్రిమినల్ అప్పీల్ నెం. 37/2023

కేంద్ర దర్యాప్తు సంస్థ రాష్ట్రం ద్వారా ...అప్పీలుదారు (లు)

వర్సెస్

టి. గంగీ రెడ్డి @ఎర్రా గంగీ రెడ్డి ...ప్రతివాది (లు)

తీర్పు

ఎం. ఆర్. షా,న్యాయమూర్తి.

1. అమరావతి లోని ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు , క్రిమినల్ పిటిషన్ నెం. 788/2022 లో జారీ చేసిన ఆక్షేపిత తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు పట్ల విచారం మరియు అసంతృప్తి వ్యక్తం చేస్తూ సెంట్రల్ బ్యూరో ఆఫ్ ఇన్వెస్టిగేషన్ (C. B. I.) ప్రస్తుత అప్పీలు ను దాఖలు చేసింది. అప్పీలు దారు క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ (Cr.P.C) లోని సెక్షన్ 439 (2) కింద దాఖలు చేసిన క్రిమినల్ పిటిషన్ నెం. 788/2022 ప్రతివాదికి మంజూరు చేసిన బెయిల్ రద్దు చేయడానికి వేసిన పిటిషన్ను 16-03-2022 నాడు హైకోర్టు కొట్టివేసింది. అసలు ప్రతివాది నంబర్ 1/నిందితుడు నం. 1 ఒకసారి సెక్షన్ 167(2) Cr.P.C. కింద డిఫాల్ట్ బెయిల్‌పై విడుదల చేయబడిన తర్వాత జామీను ను రద్దు చేయరాదు , ఆ తర్వాత బెయిల్ రద్దు కేసును పరిగణనలోకి తీసుకోవడం అనుమతించబడదు.

2. ప్రస్తుత అప్పీల్లో ఉన్న సమస్యను పరిశీలించేటప్పుడు, అంటే, ఆ తరువాత డిఫాల్ట్ జామీనుపై నిందితుడు విడుదల చేయబడిన కేసులో, బెయిల్ పిటిషన్ను రద్దు చేయడాన్ని యోగ్యత ఆధారంగా పరిగణించవచ్చా, అని సూచించుటకు అవసరమైన కాలక్రమానుసార తేదీలు మరియు సంఘటన అవసరం ఉంది, అవి క్రింద ఇవ్వబడ్డాయిః-

2.1 మృతుడు దివంగతే శ్రీ వై. ఎస్. వివేకానంద రెడ్డి, మాజీ ఎంఎల్ఏ. మాజీ లోక్ సభ సభ్యుడు; ఎ. పి. శాసన మండలి మాజీ సభ్యుడు; మరియు ఇతర పదవులను కలిగి ఉన్న. అతను తన ఇంట్లో 15.03.2019 న మరణించినట్లు కనుగొనబడింది. ప్రారంభంలో స్థానిక పోలీసులు పులివెందుల

పోలీస్ స్టేషన్ వారు సెక్షన్ 174 Cr.P.C కింద కేసు నమోదు చేశారు, తదనంతరం, భారతీయ శిక్షాస్మృతి (ఐ. పి. సి) లోని సెక్షన్ 120-బి తో పాటు సెక్షన్ 302 కింద కేసు నమోదు చేయబడింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రత్యేక దర్యాప్తు బృందాన్ని (ఎస్. ఐ. టి) ఏర్పాటు చేసింది. విచారణను ఎస్. ఐ. టి. చేపట్టింది. దర్యాప్తు సమయంలో, సంబంధిత రాష్ట్ర పోలీసు ఏజెన్సీ ప్రతివాదిని -అసలు నిందితుడు నంబర్ (A-1) 28.03.2019 న అరెస్టు చేసింది మరియు అతన్ని జ్యుడీషియల్ కస్టడీకి రిమాండ్ చేశారు. 90 రోజుల చట్టబద్ధమైన వ్యవధి 26.06.2019 నాడు ముగిసింది. 90 రోజుల గడువు ముగిసిన మరుసటి రోజే, ఇక్కడ ప్రతివాది-అసలు నిందితుడు నంబర్ 1 Cr.P.C లోని సెక్షన్ 167 (2) కింద బెయిల్ కోసం బెయిల్ పిటిషను దాఖలు చేశారు. 27.06.2019 నాడు ప్రతివాదికి జెఫ్ఎంసీ, పులివెందుల డిఫాల్ట్ బెయిల్ ను అనుమతించింది, ప్రతివాది-అసలు నిందితుడు నెం. 1 చెప్పిన ఉత్తర్వు ప్రకారం బెయిల్ పై విడుదల చేయబడ్డాడు.

2.2 తదనంతరం, 11-03-2020 నాడు రిట్ పిటిషన్ నెం. 3144/2020 మరియు 1639/2020 అనుసరించి, హైకోర్టు జారీ చేసిన ఉత్తర్వులకు అనుగుణంగా, పైన పేర్కొన్న నేరానికి సంబంధించిన దర్యాప్తును అప్పీలుదారు-సి. బి. ఐ. కి అప్పగించారు. సి. బి. ఐ. 09.07.2020 నాడు ఎఫ్. ఐ. ఆర్ నెం. RC-04 (S)/2020/SC-II/ND దాఖలు చేసింది. విచారణలో A-1 నుండి A-4 మరికొందరితో కలిసి ఒక కుట్ర పన్నారు , మరణించినవారిని చంపడానికి వెనుక కొంతమంది వ్యక్తులు మరియు ప్రభావిత వ్యక్తులు కుట్ర పన్నినట్లు దర్యాప్తులో వెల్లడైంది.

2.3 26.10.2021 నాడు సి.బి.ఐ మొదటి ఛార్జ్ షీట్ దాఖలు చేసింది మరియు A1 నుండి A4 లను నమోదు చేసింది . ఆ తరువాత ప్రతివాదులకు మంజూరు చేసిన బెయిల్ రద్దు చేయాలని కోరుతూ సెక్షన్ 439 (2) Cr.P.C కింద సిబిఐ ప్రత్యేక న్యాయస్థానంలో ఒక దరఖాస్తును దాఖలు చేసింది, దీనిని 30.11.2021 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా ట్రయల్ కోర్టు కొట్టివేసింది.

2.4 ఆ తరువాత సి. బి. ఐ. నిందితుడు డి. శివశంకర్ రెడ్డి (ఎ-5) పై సెక్షన్లు 201 మరియు 120-బి, తో 302 & 201 ఐపిసిల కింద అదనపు **ఛార్జిషీట్** దాఖలు చేసింది మరియు ప్రతివాదికి -అసలు నిందితుడు నంబర్ 1 వ్యతిరేకంగా కూడా సెక్షన్లు 201,506 మరియు 120-బి, తో చదువబడు 201 ఐపిసిల కింద దాఖలు చేయుబడినవి. ఆ తదుపరి సిబిఐ తదుపరి విచారణ కొనసాగించింది మరియు అప్రూవర్ గా మారిన ఏ -4 వివరణ నమోదు చేసారు. ఆ తరువాత సి. బి. ఐ. ప్రతివాదికి మంజూరు చేసిన బెయిల్ ను రద్దు చేయడానికి సెక్షన్ 439 (2) Cr.P.C కింద హైకోర్టు ముందు సెక్షన్ 439(2) సి . ర్ . పి.సి క్రిమినల్ పిటిషన్ నెంబర్ 788/2022 ను దాఖలు చేసింది.

2.5 వివాదాస్పద మరియు ఉత్తర్వు ద్వారా, హైకోర్టు ఈ పిటిషన్ను ప్రధానంగా ప్రతివాది –అసలు నిందితుడు నంబర్ 1 ను సెక్షన్ 167 (2) Cr.P.C కింద డిఫాల్ట్ బెయిల్ పై విడుదల చేసిన తర్వాత, ఆ తరువాత, మెరిట్ ఆధారంగా బెయిల్ ను రద్దు చేయలేమని పేర్కొంటూ తిరస్కరించింది.

2.6 హైకోర్టు జారీ చేసిన తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు పట్ల విచారం మరియు అసంతృప్తి వ్యక్తం చేస్తూ సెంట్రల్ బ్యూరో ఆఫ్ ఇన్వెస్టిగేషన్ (C. B. I.) సెక్షన్ 439 (2) Cr.P.C కింద బెయిల్ ను రద్దు చేయడానికి ప్రస్తుత అప్పీలు ను దాఖలు చేసింది.

3. ఈ దశలో, ప్రస్తుత ఎఫ్. ఐ. ఆర్. నుండి ఉత్పన్నమయ్యే విచారణను ఆంధ్రప్రదేశ్లోని కడపలోని సి. బి. ఐ. ప్రత్యేక న్యాయస్థానం నుండి హైదరాబాద్ లోని సి. బి. ఐ. ప్రత్యేక న్యాయస్థానం లేదా న్యూఢిల్లీలోని సి. బి. ఐ. ప్రత్యేక న్యాయస్థానానికి బదిలీ చేయాలని, అలాగే పైన పేర్కొన్న ఎఫ్. ఐ. ఆర్. లో దర్యాప్తును నిర్ణీత కాలపరిమితిలో సక్రమంగా పూర్తి చేయమని సి. బి. ఐ. ని ఆదేశించాలని కోరుతూ మృతుడి కుమార్తె, భార్య ఈ న్యాయస్థానంలో భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 32 కింద రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేసినట్లు గమనించాలి. 29.11.2022 నాడు ఈ కోర్ట్ ఒక వివరణాత్మక తీర్పును ప్రతివాది వేసుకున్న రిట్ పిటిషన్ ను సిబిఐ అధికారులు సాక్షులను ఒత్తిడి తెస్తున్నారని మరియు సాక్షాన్ని మారుస్తారని, తప్పుడు కంప్లైంట్ వేస్తున్నారని ఈ కోర్ట్ ఈ రిట్ పిటిషన్ను అనుమతించింది,

4. అందువల్ల, ఈ న్యాయస్థానం పరిశీలన కోసం అడిగిన చిన్న విషయము ఏమిటంటేః–

> సెక్షన్ 167 (2) Cr.P.C కింద నిందితుడు డిఫాల్ట్ బెయిల్ పై విడుదలైన తర్వాత, ఏ పరిస్థితులలో, అతని బెయిల్ ను రద్దు చేయవచ్చు మరియు దర్యాప్తు ముగింపులో మరియు చార్జిషీట్ దాఖలు చేసిన తర్వాత నాన్ బెయిలబుల్ నేరానికి పాల్పడినట్లు గుర్తించిన ఆధారంగా బెయిల్ ను రద్దు చేయవచ్చా?

5. సి. బి. ఐ తరపున హాజరైన ఏ ఎస్ జి శ్రీ కె. ఎం. నటరాజ్, సెక్షన్ 167 (2) Cr.P.C కింద డిఫాల్ట్ జామీనుపై నిందితుడిని విడుదల చేయడం అనేది యోగ్యత ఆధారంగా నిందితుడిని విడుదల చేయడం అనేది చెప్పలేమని తీవ్రంగా సమర్పించారు. సెక్షన్ 167 (2) Cr.P.C కింద నిర్దేశించిన వ్యవధిలో దర్యాప్తును పూర్తి చేయడంలో దర్యాప్తు సంస్థ విఫలమైనందుకు డిఫాల్ట్ బెయిల్ పై నిందితుడు విడుదల చేయబడ్డాడని సమర్పించబడింది. అందువల్ల, చార్జిషీట్ దాఖలు చేసి, లోపాలను సరిదిద్దడం , ఆ ప్రాతిపదికన బెయిల్ రద్దు కోసం దరఖాస్తును పరిగణనలోకి తీసుకోవడానికి మరియు నేర తీవ్రతను పరిగణనలోకి తీసుకోవడానికి కోర్టులకు ఎల్లప్పుడూ అవకాశం ఉందని సమర్పించబడింది.

5.1 సెక్షన్ 167 (2) సి ఆర్ పి సి దర్యాప్తు పూర్తి చేయాల్సిన బయటి పరిమితిని నిర్ణయిస్తుందని, ఒకవేళ నిర్ణీత వ్యవధిలో పూర్తి కాకపోతే, అతనికి బెయిల్ ను ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉంటే, బెయిల్ పై విడుదలయ్యే హక్కు నిందితుడికి ఉంటుంది. సెక్షన్ 167 లోని సబ్ సెక్షన్ (2) లోని క్లాజ్ (ఎ) (ii) ప్రకారం, అతను సి ఆర్ పి సి లోని అధ్యాయం XXXIII లోని నిబంధనలు ప్రకారం విడుదల చేయబడ్డాడని భావించబడుతుందని సమర్పించబడింది. సి ఆర్ పి సి లోని అధ్యాయం XXXIII లో 437 మరియు 439 సెక్షన్లు ఉన్నాయని సమర్పించబడింది, దీని కింద సెక్షన్ 437 (5) మరియు సెక్షన్ 439 (2) పరంగా నిందితుడికి మంజూరు చేసిన బెయిల్ ను రద్దు చేయడానికి కోర్టుకు అధికారం ఉంది. అందువల్ల, సెక్షన్ 167 సి ఆర్ పి సి లోని సబ్ సెక్షన్ (2) మినహాయింపు కింద బెయిల్ ను మంజూరు చేయబడినప్పటికీ, ఊహాగా భావించడం ద్వారా, సెక్షన్ 437 (5) మరియు సెక్షన్ 439 (2) సి ఆర్ పి సి పరంగా కోర్టు దానిని రద్దు చేయవచ్చని సమర్పించబడింది.

5.2 సెక్షన్ 167 (2) యొక్క వినాయింపు యొక్క ఉద్దేశ్యం నిర్దేశించిన కాలపరిమితిలో వేగంగా దర్యాప్తు చేయవలసిన అవసరాన్ని నొక్కిచెప్పడం మరియు దాని తరపున అలసత్వాన్ని నివారించడం అని సమర్పించబడింది. దీని ఉద్దేశ్యం దాని ఆవశ్యకత యొక్క భావాన్ని పెంపొందించడం మరియు డిఫాల్ట్ అయినప్పుడు నిందితుడు సిద్ధంగా ఉండి బెయిల్ ను సమర్పిస్తే మేజిస్ట్రేట్ విడుదల చేస్తాడు. అందువల్ల, సెక్షన్ 167 (2) సి ఆర్ పి సి మినహాయింపు కింద జామీనుపై విడుదల కోసం ఇచ్చిన ఉత్తర్వు గుణాగుణములులపై ఇచ్చిన ఉత్తర్వు కాదని, ప్రాసిక్యూటింగ్ ఏజెన్సీ యొక్క డిఫాల్ట్ మీద ఇచ్చిన ఉత్తర్వు అని సమర్పించబడింది. సెక్షన్ 167 (2) లోని వినాయింపు కింద ఉన్న కల్పిత భావనను మెరిట్ ఆధారంగా కాకుండా బెయిల్ ను ఆర్డర్ను మెరిట్ ఆధారంగా ఆమోదించినట్లు మార్చడానికి అనువదించలేమని సమర్పించబడింది. అందువల్ల, అటువంటి ఉత్తర్వును ప్రత్యేక ప్రయోజనాల కోసం రద్దు చేయవచ్చని సమర్పించబడింది. లోపం/డిఫాల్ట్ నయం చేయబడిన తరువాత కారణాలు, అంటే చార్జిషీట్ దాఖలు చేసిన తర్వాత. అందువల్ల, దర్యాప్తు సంస్థ యొక్క డిఫాల్ట్ కారణంగా మరియు కేసు యొక్క యోగ్యతలను కోర్టు ధృవీకరించకుండా బెయిల్ ను గుణాగుణములు చేయబడినందున, చార్జిషీట్ లో తీసుకువచ్చిన యోగ్యతలు మరియు హాజరైన పరిస్థితులు సంబంధితంగా ఉంటాయని సమర్పించబడింది.

5.3 ప్రస్తుత కేసులో నిర్ణీత పరిమితిలో దర్యాప్తు పూర్తి చేయడంలో రాష్ట్ర పోలీసులు విఫలమైనందుకు సెక్షన్ 167 (2) వినాయింపు కింద ప్రతివాదికి బెయిల్ ను మంజూరు చేయబడిందని, రాష్ట్ర పోలీసుల

నిర్లక్ష్య వైఖరి కూడా అప్పీలుదారు-సి. బి. ఐ. కి దర్యాప్తును బదిలీ చేయడానికి కారణమని కూడా సమర్పించబడింది.

5.4 శ్రీ కె. ఎం. నటరాజ్, అప్పీలుదారు-సిబిఐ తరపున హాజరైన ఏ ఎస్ జి , **అస్లాం బాబాలాల్ దేశాయ్ వర్సెస్ మహారాష్ట్ర రాష్ట్రం, (1992) 4 ఎస్. సి. సి. 272** కేసులో ఈ కోర్టు ముగ్గురు న్యాయమూర్తుల ధర్మాసనం తీర్పుపై తీవ్రంగా ఆధారపడ్డారు. అతని సమర్పణకు మద్దతుగా, నిందితుడు చాలా తీవ్రమైన నేరాలకు పాల్పడ్డాడని ప్రత్యేక కారణాలపై ఈ కోర్టు గమనించినట్లుగా మరియు తీర్పు ఇచ్చినట్లుగా; అతను బెయిల్ ను లేని నేరాలకు పాల్పడ్డాడు మరియు అతను కస్టడీలో ఉండటానికి అర్హుడు, నిందితుడు సెక్షన్ 167 (2) సి ఆర్ పి సి కింద డిఫాల్ట్ జామీనుపై విడుదలైన కేసులో కూడా, అతని బెయిల్ ను రద్దు చేయవచ్చు. 14వ పేరాలో జస్టిస్ ఎ. ఎం. అహ్మదీ (అప్పటిలాగే) చేసిన పరిశీలనలపై ఎక్కువగా ఆధారపడతారు. 23 మరియు 28 పేరాల్లో జస్టిస్ ఎం. ఎం. పుంచి (అప్పటిలాగే) చేసిన పరిశీలనలకు కూడా ఆయన మమ్మల్ని తీసుకెళ్లారు. (సెక్షన్ 167 (2) సి ఆర్ పి సి కు సంబంధించి పరిశీలనలతో ఏకీభవించడం). అప్పటి జస్టిస్ కె. రామస్వామి చేసిన పరిశీలనలకు కూడా ఆయన మమ్మల్ని తీసుకెళ్లారు (39,40 పేరాల్లో చేసిన అభిప్రాయంతో ఏకీభవించారు). పైన పేర్కొన్న పేరాల్లో సంబంధిత గౌరవనీయులైన న్యాయమూర్తులు చేసిన పైన పేర్కొన్న పరిశీలనలను బట్టి, ఈ కోర్టు గమనించినట్లుగా, సెక్షన్ 167 సి ఆర్ పి సి లోని సబ్ సెక్షన్ (2) వినాయింపు కింద డిఫాల్ట్ బెయిల్ ను మంజూరు చేయడం అనేది సి ఆర్ పి సి లోని అధ్యాయం XXXIII ప్రకారం విడుదల చేయబడినట్లుగా పరిగణించబడుతుంది. అందువల్ల, ఒకసారి మంజూరు చేసిన డిఫాల్ట్ బెయిల్ ను, సెక్షన్ 437 (5) లేదా సెక్షన్ 439 (2) కింద జామీను రద్దు చేయడానికి గల కారణాల వల్ల కోర్టు రద్దు చేయవచ్చు.

5.5 పైన పేర్కొన్న నిర్ణయం మరియు అందులో చేసిన పరిశీలనలను బట్టి, దర్యాప్తు సంస్థ యొక్క డిఫాల్ట్ కారణంగా బెయిల్ ను ఇవ్వబడిందని మరియు కోర్టు కేసు యొక్క యోగ్యతలకు అనుగుణంగా లేనందున, ఛార్జ్ షీట్ తీసుకువచ్చిన యోగ్యతలు మరియు హాజరైన పరిస్థితులు సంబంధితంగా ఉంటాయని సమర్పించబడింది.

5.6 ప్రస్తుత కేసులో, మారిన పరిస్థితుల దృష్ట్యా బెయిల్ ను రద్దు చేయడానికి సెక్షన్ 439 (2) సి ఆర్ పి సి కింద కేసు కూడా రూపొందించబడిందని , ఈ కోర్ట్ పరిశీలనలో నాటి రిట్ పిటిషన్ (క్రిమినల్) నంబర్ 169/2022 లో ఈ కోర్ట్ ఆమోదించిన తదుపరి ఉత్తర్వులో ఈ కోర్టు విచారణను ఆంధ్రప్రదేశ్లోని కడపలోని సి. బి. ఐ. ప్రత్యేక కోర్టు నుండి హైదరాబాద్ లోని సి. బి. ఐ. ప్రత్యేక కోర్టుకు

బదిలీ చేసిందని ఎఎస్. జి. శ్రీ కె. ఎం. నటరాజ్ తెలిపారు. ఈ కోర్ట్ విచారణ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో కొనసాగిస్తే సాక్షులను బెదిరిస్తారని మరియు/లేదా వారిని ప్రభావితం చేస్తారని మరియు అదే నిర్వహించబడితే న్యాయమైన విచారణ జరిగే అవకాశం లేదని విచారణను బదిలీ చేసింది. అయితే , హైకోర్టు గుణాగుణములుపై దేనినీ అస్సలు పరిగణించనందున, ఈ దశలో పేర్కొన్న అంశంలోకి వెళ్లి పైన పేర్కొన్న దానిపై ఏదైనా అభిప్రాయం వ్యక్తం చేయాలని మేము ప్రతిపాదించడం లేదు.

5.7 **అబ్దుల్ బాసిత్ అలియాస్ రాజు మరియు ఇతరులు వర్సెస్ మొహమ్మద్ అబ్దుల్ ఖాదిర్ చౌదరి మరియు ఇతరులు., (2014) 10 SCC 754** కేసులో ఈ కోర్టు తదుపరి తీర్పుపై కూడా ఏ ఎస్ జి శ్రీ నటరాజ్ ఎక్కువగా ఆధారపడ్డారు. (సెక్షన్ 167 (2) సి ఆర్ పి సి కింద మంజూరు చేసిన బెయిల్ ను ప్రాసిక్యూటింగ్ ఏజెన్సీ దరఖాస్తుపై రద్దు చేయవచ్చని అతని సమర్పణకు మద్దతుగా (13 మరియు 14 పేరాలు).

5.8 పైన పేర్కొన్న సమర్పణలు చేస్తూ, అసలు నిందితుడు 1 ఛార్జ్షీట్ను పరిగణనలోకి తీసుకొని, నిందితులు చేసిన నేరాల తీవ్రతను పరిగణనలోకి తీసుకొని, ప్రస్తుత అప్పీల్ను అనుమతించమని మరియు ప్రతివాదికి అనుకూలంగా చేసిన బెయిల్ ను రద్దు చేయాలని కోరడమైనది.

5.9 సి. బి. ఐ. తరపున హాజరైన ఏ. ఎస్. జి., నిందితుడు నెం. 1 యొక్క యోగ్యత అలాగే ప్రతివాదికి బెయిల్ ఇచ్చిన తరువాత కూడా అతని ప్రవర్తన/నడవికను తెలియచేయడానికి ప్రయత్నించారు. అయితే, హైకోర్టు పైన పేర్కొన్న అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు కాబట్టి, ఈ దశలో ప్రతివాది/నిందితుడి గుణాగుణములుః మరియు/లేదా బెయిల్ అనంతర ప్రవర్తనలోకి ప్రవేశించాలని మేము ప్రతిపాదించడం లేదు.

6. ప్రస్తుత అప్పీల్ను ప్రతివాది తరపున హాజరైన సీనియర్ అడ్వాకేట్ శ్రీ బి. ఆదినారాయణ రావు తీవ్రంగా వ్యతిరేకించారు.

6.1 ప్రతివాది/ నిందితుడు నెం. 1 తరపున హాజరైన సీనియర్ అడ్వాకేట్ సమర్పిస్తూ, చట్టం యొక్క స్థిరమైన స్థానం ప్రకారం, సెక్షన్ 167 (2) కింద ప్రతివాదికి మంజూరు చేసిన బెయిల్ ను కేవలం తదుపరి ఛార్జ్షీట్ దాఖలు చేయడం అనేది రద్దు చేయడానికి ఆధారం కాదని తీవ్రంగా సమర్పించారు. అందువల్ల ప్రస్తుత కేసులో, సి. బి. ఐ. తదుపరి ఛార్జ్షీట్ దాఖలు చేసినప్పుడు డిఫాల్ట్ జామీను/బెయిల్ ను రద్దు చేయడానికి హైకోర్టు సరిగ్గానే నిరాకరించిందని సమర్పించబడింది.

ప్రస్తుత కేసులో ప్రతివాది/అసలు నిందితుడు నెం. 1, పై సి. బి. ఐ. కి చాలా ముందుగానే రాష్ట్ర పోలీసు ఏజెన్సీ/ఎస్. ఐ. టి. వారు ఛార్జ్‌షీట్ దాఖలు చేయబడిందని తెలియజేసారు.

6.2 ఆ తరువాత కూడా, సి. బి. ఐ. దర్యాప్తును చేపట్టి, ఛార్జ్‌షీట్ దాఖలు చేసిన తరువాత, సి. బి. ఐ. సెక్షన్ 439 (2) కింద బెయిల్ ను రద్దు చేయాలని ట్రయల్ కోర్టు ముందు దరఖాస్తును దాఖలు చేసింది, దీనిని ట్రయల్ కోర్టు కొట్టివేసింది. అందువల్ల, విచారణను పూర్తి చేయకపోవడం మరియు నిర్ణీత సమయం లో ఛార్జ్ షీట్ ను దాఖలు చేయకపోవడమే ప్రతివాది/నిందితుడు నం 1 డిఫాల్ట్ బెయిల్ మీద విడుదల కావడానికి కారణం కానీ తదుపరి వేసే చార్జిషీట్ చేయడానికి ఆధారం కాదని సమర్పించబడింది.

6.3 ఈ కోర్టు నిర్ణయాల ప్రకారం, సెక్షన్ 167 (2) సి ఆర్ పి సి కింద పేర్కొన్న విధంగా నిర్ణీత వ్యవధిలో చార్జిషీట్ దాఖలు చేయకపోయినందుకు నిందితుడిని జామీనుపై విడుదల చేయడం అనేది నిందితుడికి అనుకూలంగా వచ్చే అసమర్థమైన హక్కు అని సమర్పించబడింది. సెక్షన్ 167 (2) సి ఆర్ పి సి కింద నిందితుడు బెయిల్ పై విడుదలైనప్పుడు అందుబాటులో ఉన్న హక్కును ఒకసారి వినియోగించుకున్న తర్వాత, దానిని రద్దు చేయమని మరియు/లేదా తదుపరి ఛార్జ్‌షీట్ దాఖలు చేసినప్పుడు రద్దు చేయలేమని సమర్పించబడింది. ప్రతివాది/ నిందితుడు నెం. 1 తరపున హాజరైన సీనియర్ న్యాయవాది-అసలు ఈ కోర్టు నిర్ణయంపై ఎక్కువగా ఆధారపడ్డాడు **మొహమ్మద్ ఇక్బాల్ మదర్ షేక్ మరియు ఇతరులు వర్సెస్ మహారాష్ట్ర రాష్ట్రం, (1996) 1 SCC 722** (పేరా 10).

6.4 పైన పేర్కొన్న సమర్పణలు చేయడం మరియు **మొహమ్మద్ ఇక్బాల్ మదర్ షేక్ మరియు ఇతరులు వర్సెస్ మహారాష్ట్ర రాష్ట్రం, (1996) 1 SCC 722** (సుప్రా) లోని నిర్ణయాలపై ఆధారపడి ప్రస్తుత అప్పీల్ను కొట్టివేయమని అభ్యర్థించడమైనది.

7. ప్రతిపాదిత ప్రేరేపకుడు- మృతుడి కుమార్తె తరపున హాజరైన సీనియర్ అడ్వొకేట్ శ్రీ సిద్ధార్థ దవె, శ్రీ నటరాజు, ఏ ఎస్ జి గారికి మద్దతు ఇచ్చారు, మరియు ప్రతివాదిపై/ అసలు నిందితుడు నెం. 1 పై ఉన్న నేరారోపణలు తీవ్రతను దృష్టిలో ఉంచుకుని- మరియు నేరం యొక్క తీవ్రతను చూస్తూ, జామీను పై విడుదలైన తర్వాత నిందితుడి పోస్ట్-జామీను ప్రవర్తనను దృష్టిలో ఉంచుకుని మరియుఈ కోర్టు రిట్ పిటిషన్ (క్రిమినల్) నెం. 169/2022 ని నిర్ణయించేటప్పుడు పరిశీలించి, ప్రతివాదికి/అసలు నిందితుడు నెం.1 అనుకూలంగా మంజూరు చేసిన బెయిల్ ను రద్దు చేయాలని అభ్యర్థించారు. ఆయన ఈ కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు **రాకేష్ కుమార్ పాల్ వర్సెస్ అస్సాం రాష్ట్రం, (2017) 15 ఎస్. సి. సి. 67** (15 మరియు 49 పేరాలు) ఇచ్చిన తీర్పుపై కూడా ఆధారపడ్డారు, ఈ తీర్పులో ఈ

కోర్టు గమనించినట్లుగా , ఒకవేళ నిందితుడు డిఫాల్ట్ బెయిల్‌పై విడుదలైతే , సంబంధిత కారణాలతో నిందితుడిని అరెస్టు చేయడం లేదా తిరిగి అరెస్టు చేయడం సబ్జెక్ట్ ఛార్జ్ పైన ఉన్న సహేతుకమైన కారణాల వల్ల ఇది నిషేధించదు లేదా నిరోధించదు మరియు అరెస్ట్ లేదా మళ్లీ అరెస్టు చేసిన తర్వాత , నిందితుడు దాఖలు చేసే రెగ్యులర్ బెయిల్ దరఖాస్తును , దాని స్వంత యోగ్యత మీద మంజూరు చేయాలి.

8. సంబంధిత పక్షాల తరపున హాజరైన న్యాయవాది వాదనలు విన్న తరువాత, ఈ కోర్టు పరిశీలన కోసం అడిగిన చిన్న ప్రశ్న ఏమిటంటే, విషయము 167 సి ఆర్ పి సి లోని సబ్ విషయము (2) వినాయింపు కింద మంజూరు చేసిన జామీను, అందులో సూచించిన వ్యవధిలో దర్యాప్తు పూర్తి చేయడంలో విఫలమైనందుకు ఛార్జ్షీట్ సమర్పించిన తర్వాత రద్దు చేయవచ్చా, మరియు చెప్పిన ప్రశ్నకు నిశ్చయంగా సమాధానం ఇస్తే, ఏ కారణాల వల్ల మరియు పరిస్థితుల ఆధారంగా బెయిల్ ను రద్దు చేయవచ్చు?

8.1 ప్రారంభంలో, ఇది గమనించాల్సిన అవసరం ఉంది ఎప్పుడైతే, సెక్షన్ 167 సి ఆర్ పి సి లోని సబ్ సెక్షన్ (2) వినాయింపు ప్రకారం డిఫాల్ట్ జామీనుపై నిందితుడు విడుదల అయినప్పుడు, దర్యాప్తు సంస్థ దర్యాప్తును పూర్తి చేసి, అందులో పేర్కొన్న నిర్ణీత వ్యవధిలో చార్జిషీట్ దాఖలు చేయడంలో విఫలమైనందుకు అతను జామీను సమర్పించిన తర్వాత విడుదల చేయబడతాడు అనేది వివాదాస్పదం కానేకాదు. సెక్షన్ 167 లోని సబ్–సెక్షన్ (2) లోని వినాయింపు దర్యాప్తు పూర్తి చేయవలసిన బయటి పరిమితిని నిర్ణయిస్తుంది మరియు అందులో సూచించిన వ్యవధిలో పూర్తి చేయకపోతే, అతను బెయిల్ ను ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉంటే, బెయిల్ పై విడుదలయ్యే హక్కు నిందితుడికి ఉంటుంది. సెక్షన్ 167 (2) సి ఆర్ పి సి లోని వినాయింపును పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, జామీను (డిఫాల్ట్ జామీను) పై విడుదల చేయబడిన వ్యక్తి సి ఆర్ పి సి లోని చాప్టర్ XXXIII లోని నిబంధనలు ప్రకారం విడుదల చేయబడ్డాడని వాదించలేము, ఇందులో సెక్షన్ 437 మరియు 439 కూడా ఉన్నాయి. సెక్షన్ 167 (2) సి ఆర్ పి సి యొక్క వినాయింపు యొక్క లక్ష్యం మరియు ఉద్దేశ్యం, నిర్దేశించిన కాలపరిమితిలో వేగంగా దర్యాప్తు చేయవలసిన అవసరాన్ని నొక్కిచెప్పడం మరియు దాని తరపున అలసత్వాన్ని నివారించడం. దీని ఉద్దేశ్యం దాని ఆవశ్యకత యొక్క భావాన్ని పెంపొందించడం మరియు డిఫాల్ట్ అయినప్పుడు నిందితుడు సిద్ధంగా ఉండి బెయిల్ ను సమర్పిస్తే మేజిస్ట్రేట్ విడుదల చేస్తాడు. అందువల్ల, సెక్షన్ 167 (2) సి ఆర్ పి సి వినాయింపు కింద బెయిల్ పై విడుదల ఉత్తర్వు అనేది యోగ్యత అని చెప్పలేము. ప్రాసిక్యూటింగ్ ఏజెన్సీ విఫలమైనందుకు సెక్షన్ 167 (2) సి ఆర్ పి సి

కింద నిందితుడు బెయిల్ పై వినాయింపు చేయబడతాడు. అందువల్ల, సెక్షన్ 167 (2) సి ఆర్ పి సి కింద ఉన్న కల్పిత భావనను విశిష్టత ఆధారంగా కాకుండా బెయిల్ ను ఆర్డర్ను మార్చేంత వరకు అర్థం చేసుకోలేము. పైన పేర్కొన్న వాటిని దృష్టిలో ఉంచుకుని, ప్రస్తుత అప్పీల్లో ఉన్న సమస్యను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి.

9. సంబంధిత సమస్యను పరిశీలిస్తున్నప్పుడు, ఈ న్యాయస్థానం చేసిన కొన్ని పరిశీలనలు **అస్లాం బాబాలాల్ దేశాయ్ (సుప్రా)** మరియు **అబ్దుల్ బాసిత్ అలియాస్ రాజు మరియు ఇతరులు** (పైన పేర్కొన్నవి) ను సూచించాల్సి ఉంటుంది. ధర్మాసనం తరఫున జస్టిస్ ఎ. ఎం. అహ్మదీ (అప్పటిలాగే) 14,15 పేరాల్లో ఈ క్రింది విధంగా గమనించారుః–

"14. మేము ఈ క్రింది విధంగా సంగ్రహించాము:

కోడ్ లోని నిబంధనలు, ముఖ్యంగా 57 మరియు 167 సెక్షన్లు, కోర్టు ఆదేశం లేదా వారెంట్ లేకుండా అతన్ని అరెస్టు చేసే పోలీసులు ఒక వ్యక్తి స్వేచ్ఛలో జోక్యం చేసుకున్న తర్వాత, దర్యాప్తు అత్యంత అత్యవసరంగా నిర్వహించి, కోడ్ లోని (ఎ) వినాయింపు (ఎ) నుండి సెక్షన్ 167 (2) అనుమతించిన గరిష్ట వ్యవధిలో పూర్తి చేయాలనే చట్టపరమైన ఆందోళనను వ్యక్తం చేస్తాయి. అరెస్టు చేసిన నిందితుడిని కస్టడీలో ఉంచడానికి సమయాన్ని పొడిగించడం ద్వారా ఈ వినాయింపును కోడ్లో ప్రవేశపెట్టినట్లు గ్రహించాలి. అందువల్ల, ప్రాసిక్యూటింగ్ ఏజెన్సీ కేసు దర్యాప్తులో అత్యవసర భావాన్ని చూపించడంలో విఫలమైతే మరియు నిర్ణీత వ్యవధిలో ఛార్జ్ షీట్ దాఖలు చేయడంలో విఫలమైతే లేదా డిఫాల్ట్ అయితే, నిందితుడు జామీనుపై విడుదలకు అర్హుడని మరియు సెక్షన్ 167 (2) కింద ఆ మేరకు జారీ చేయబడిన ఉత్తర్వు కోడ్ యొక్క సెక్షన్ 437 (1) లేదా (2) లేదా సెక్షన్ 439 (1) కింద ఒక ఉత్తర్వు అని గ్రహించాలి. సెక్షన్ 167 బెయిల్ ను రద్దు చేయడానికి అధికారం ఇవ్వదు కాబట్టి, బెయిల్ ను రద్దు చేసే అధికారాన్ని కోడ్ లోని సెక్షన్ 437 (5) లేదా సెక్షన్ 439 (2) లో మాత్రమే కనుగొనవచ్చు. కోడ్ లోని సెక్షన్ 437 (1) లేదా (2) లేదా సెక్షన్ 439 (1) కింద మంజూరు చేసిన జామీను ను రద్దు చేయడానికి చెల్లుబాటు అయ్యే పరిగణనలపై జామీను ను రద్దు చేయవచ్చు.ఇంతకుముందు జామీను తిరస్కరించబడిందనేది లేదా కోడ్ లోని సెక్షన్ 167 (2) కు సంబంధించిన వినాయింపు (ఎ) ద్వారా అది భద్రపరచబడిందనేది నేపథ్యంలో తగ్గుతుంది.

నిందితుడు జామీనుపై విడుదలైన తర్వాత అతని స్వేచ్ఛలో తేలికగా జోక్యం చేసుకోలేము, అంటే ప్రాసిక్యూషన్ తరువాత ఛార్జ్ షీట్ సమర్పించింది. అటువంటి దృక్పథం దర్యాప్తు సంస్థలో ఆత్మసంతృప్తి భావాన్ని ప్రవేశపెడుతుంది మరియు కోడ్ యొక్క 57 మరియు 167 (2) సెక్షన్ల ద్వారా ఆశించిన అత్యవసర భావాన్ని కలిగించే ఉద్దేశ్యాన్ని నాశనం చేస్తుంది. అందువల్ల, ఒక నిందితుడు సెక్షన్ 167 (2) కింద జామీనుపై విడుదలైన తర్వాత, కేవలం ఛార్జ్ షీట్ దాఖలు చేసిన తర్వాత అతన్ని తిరిగి కస్టడీలోకి తీసుకోలేమని మేము అభిప్రాయపడుతున్నాము, అయితే ఛార్జ్ షీట్ జామీను ఇవ్వని నేరానికి పాల్పడినట్లు వెల్లడిస్తుంది అనే వాస్తవం కాకుండా, అలా చేయడానికి ప్రత్యేక కారణాలు ఉండాలి. రజనీకాంత్ కేసు [(1989) 3 ఎస్. సి. సి. 532] దీనికి విరుద్ధంగా ఉన్నంత మేర, శాసనము దాన్ని సరిగ్గా పేర్కొనలేదు.

15. రెండు అభిప్రాయాలు సాధ్యమైన చోట కూడా, ఇది ఒక వ్యక్తి స్వేచ్ఛకు సంబంధించిన నేర న్యాయ రంగానికి చెందిన విషయం కాబట్టి, ఈ నిబంధనను వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛకు అనుకూలంగా ఖచ్చితంగా భావించుట చేసుకోవాలి, ఎందుకంటే శాసనము కూడా దర్యాప్తు త్వరగా పూర్తవుతుందని ఆశిస్తుంది. దర్యాప్తు పూర్తి చేయడంలో జా ప్యం అనేది నిందితుడు జామీనుపై విడుదల కావడం వల్ల కలిగే బాధ కావచ్చు. ప్రాసిక్యూషన్ తన పనిని తీవ్రంగా పరిగణించకపోతే మరియు శాసనము అనుమతించిన సమయానికి లోపల దానిని పూర్తి చేయకపోతే వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛను చిన్నవిషయం చేయడానికి అనుమతించబడదు. నిందితుడిని హామీ ఇవ్వమని అడిగితే మరియు ఛార్జ్ షీట్ను సమర్పించినందుకు ప్రాసిక్యూషన్ యొక్క ఇష్టానుసారం కొన్ని రోజుల తరువాత కటకటాల వెనుక ఉంచినట్లయితే అది కూడా నిందితుడికి నివారించగల ఇబ్బందులకు దారి తీస్తుంది. అందువల్ల, బెయిల్ ను రద్దు చేయడానికి బలమైన ఆధారాలు లేకపోతే, ఒకసారి మంజూరు చేసిన బెయిల్ ను కేవలం ఛార్జ్ షీట్ను సమర్పించినప్పుడు రద్దు చేయలేమని మేము అభిప్రాయపడుతున్నాము. మేము తీసుకుంటున్న అభిప్రాయం బషీర్ [(1977) 4 ఎస్. సి. సి. 410] మరియు రఘుబీర్ [(1986) 4 ఎస్. సి. సి. 481] కేసులో ఈ కోర్టు అభిప్రాయానికి అనుగుణంగా ఉంటుంది, అయితే రజనీకాంత్ కేసు [(1989) 3 ఎస్. సి. సి. 532] లో కొన్ని పరిశీలనల కారణంగా ఏదైనా అస్పష్టత తలెత్తితే, దానిని క్లియర్ చేసి వివాదాన్ని పరిష్కరించడమే మా ప్రయత్నం."

9.1 జస్టిస్ కె. రామస్వామి (అప్పటిలాగే) తన ఏకీభవించిన తీర్పులో 39,40 పేరాల్లో ఈ క్రింది విధంగా గమనించారుః–

> "39. నిస్సందేహంగా, కోడ్ యొక్క సెక్షన్ 167 (2) యొక్క వినాయింపును అమలు చేయడం ద్వారా, దర్యాప్తు పూర్తి చేయడంలో మరియు 90/60 రోజుల నిర్దేశించిన వ్యవధిలో ఛార్జ్ షీట్ వేయడంలో దర్యాప్తు అధికారి డిఫాల్ట్ అయినందున నిందితుడికి జామీను పొందడానికి అర్హత ఉంది, కానీ గుణాగుణములు ఆధారంగా కాదు. నిబంధనలను వర్తింపజేసే నిబంధన ప్రకారం చట్టం యొక్క కల్పన అధ్యాయం XXXIII యొక్క ప్రయోజనాన్ని అందించడం . XXXIII అధ్యాయంలోని నిబంధనలును వర్తింపజేసే నిబంధన చట్టం ఉద్దేశ్యాన్ని నెరవేర్చడం, అంటే పైన పేర్కొన్న అధ్యాయంలో ఊహించిన విధంగా అవసరమైన బాండు మరియు షరతులు చేర్చవలసిన వినాయింపులను తీసుకున్న తరువాత నిందితుడిని విడుదల చేయడం మాత్రమే కాదు, సెక్షన్లు 437 (5) మరియు 439 (2) లోని సంబంధిత నిబంధనలు ప్రకారం బెయిల్ ను రద్దు చేయడానికి మరియు నిందితుడిని నిర్బంధంలోకి తీసుకునే కోర్టు అధికారం ఉండాలి. గతం లో 15 రోజుల వ్యవధి లో ఛార్జ్ షీటు దాఖలు చేయని పద్ధతులు మరియు సబ్ సెక్షన్ (2) సెక్షన్ 167 లోని పరిణామాలు శాసన మండలికి తెలుసు. పాత కోడ్లోని సెక్షన్ 344 మరియు ప్రస్తుత కోడ్లోని సెక్షన్ 309 కింద రిమాండ్ ఆర్డర్ పొందడానికి మరింత నిర్బంధం కోరుతూ అనుమానాస్పద ప్రక్రియను ముగించాల్సి ఉంది, అయితే పరిస్థితులకు అనుగుణంగా బెయిల్ ను రద్దు చేసే అధికారాన్ని కోర్టుకు ఉంచింది. ఈ న్యాయస్థానం మటాబార్ పరిదా కేసు [(1975) 2 ఎస్. సి. సి. 220] లో, సెక్షన్ 167 (2) వినాయింపు కింద కూడా, వినాయింపులో పేర్కొన్న సమయం యొక్క వెలుపలి పరిమితిలో తీవ్రమైన నేరాలపై దర్యాప్తును పూర్తి చేయడం సాధ్యం కాకపోవచ్చు అనే వాస్తవాన్ని కూడా గమనించింది. 90/60 రోజుల గడువు ముగిసిన తర్వాత నిందితుడిని నిర్బంధం నుండి విడుదల చేయాలనే చట్టబద్ధమైన సంచాలనం , నిందితుడు జామీను ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉంటే, పరిణామాలు అనివార్యం మరియు విడుదల అనేది నేరస్థులకు చట్టబద్ధమైన స్వర్గం, న్యాయపరమైన ఆదేశం ద్వారా కాదు, శాసన ఆదేశం ద్వారా.

40. వ్యాఖ్యానము శాసనము ఉద్దేశ్యం చట్టాన్ని కొనసాగించడం.ప్రజా శ్రేయస్సును ప్రోత్సహించడానికి మరియు అధికార దుర్వినియోగాన్ని నిరోధించడానికి న్యాయస్థానం అధిశాసనములోని పదాలను లేదా భాషను అర్థం చేసుకోవాలి. నేర శాసనము ప్రధానంగా సామాజిక రక్షణకు సంబంధించినది మరియు అందరూ పాటించాల్సిన ప్రవర్తన నియమాలను నిర్దేశిస్తుంది. విచలనం, ఉల్లంఘన, ఉల్లంఘన లేదా లోపము శాసనము శిక్షిస్తుంది. వ్యక్తి యొక్క స్వేచ్ఛ మరియు సమాజంలో లేదా ప్రజా క్రమం లో భద్రత మరియు క్రమం సున్నితమైనవిఅయినప్పటికీ ప్రధానమైనవి. రెండింటిలో దేనికీ అనవసరంగా ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం సామరస్యానికి ఆటంకం కలిగిస్తుంది మరియు ప్రజా శ్రేయస్సుకు ఆటంకం కలిగిస్తుంది అలాగే సామాజిక శ్రేయస్సు మరియు శాంతికి భంగం కలిగిస్తుంది. సమతుల్యంగా ఉంచడం న్యాయవ్యవస్థ యొక్క ప్రధాన విధిగా ఉండాలి. కోడ్ యొక్క XXXIII అధ్యాయంతో చదివిన సెక్షన్ 167 (2) యొక్క వినాయింపు యొక్క ఉద్దేశ్యం , సూచించిన పరిమితిలో పోలీసు అధికారి దర్యాప్తును వేగంగా పూర్తి చేయవలసిన అవసరాన్ని నొక్కి చెప్పడం మరియు దాని తరపున నిర్లక్ష్యాన్ని నివారించడం. డిఫాల్ట్ అయినప్పుడు, నిందితుడు సిద్ధంగా ఉండి , బెయిల్ ను సమర్పిస్తే మేజిస్ట్రేట్ నిందితుడిని జామీనుపై విడుదల చేస్తారు. అదే సమయంలో దర్యాప్తు లేదా విచారణ సమయంలో బెయిల్ ను రద్దు చేసి, నిందితులను కస్టడీలోకి తీసుకునే కోర్టు అధికారం సంరక్షించబడుతుంది. అయితే ఈ కోర్టు వ్యాఖ్యానించినట్లుగా దీని ద్వారా ఉత్ప్రేరకం చర్యపై న్యాయస్థానం అంటే 90/60 రోజుల గడువు ముగియడంతో డిఫాల్ట్గా విడుదల చేయవచ్చు. తరువాత ఛార్జ్ షీట్ (చలాన్) దాఖలు చేయడం అనేది విచారణకు పాల్పడినందుకు లేదా నేరాన్ని గుర్తించినందుకు బెయిల్ ను రద్దు చేయడానికి సంబంధించినది కాదు. **బషీర్ [(1977) 4 ఎస్. సి. సి. 410] మరియు రఘుబీర్ [(1986) 4 ఎస్. సి. సి. 481]** కేసులలో ఈ కోర్టు నొక్కిచెప్పినట్లుగా, నిందితుడు జామీను ఇవ్వదగని నేరానికి పాల్పడ్డాడని మరియు అతన్ని అరెస్టు చేసి కస్టడీకి అప్పగించడం అవసరమని నమ్మడానికి సహేతుకమైన ఆధారాలు ఉన్నాయని ప్రాసిక్యూషన్ బెయిల్ ను రద్దు చేయాలని కోరితే, ఛార్జ్ షీట్ (చలాన్) దాఖలు చేయడం ద్వారా లోపాన్ని నయం చేయడంపై, ఆ దశలో, బలమైన ఆధారాలు నిజంగా అవసరం. ఛార్జ్ షీట్ దాఖలు చేసిన తర్వాత బెయిల్ ను రద్దు చేయడానికి,

మునుపటి సందర్భంలో బెయిల్ ను కొట్టివేసిన వాస్తవం సంబంధితమైనది కాదు. కానీ దర్యాప్తు సమయంలో కొన్ని బలమైన ప్రాధమిక సాక్ష్యము మరియు నేరం యొక్క తీవ్రత మరియు పరిమాణం లేదా నేరం జరిగిన విధానం మరియు ఇతర హాజరు పరిస్థితులు బెయిల్ ను రద్దు చేయడానికి తాజా రూపాన్ని కలిగి ఉండటానికి ప్రాధమిక సాక్ష్యముగా సంబంధితంగా ఉండవచ్చు. XXXIII అధ్యాయంలో బెయిల్ ను రద్దు చేయడానికి ఆధారాలు, ఈ విషయంలోని యోగ్యతగుణాగుణములు నిరాకరిస్తాయి, అవి, నిందితుడి ప్రవర్తన మరియు స్వేచ్ఛను దురుపయోగము చేయడం వల్ల అవసరం, అంటే సజావుగా దర్యాప్తుకు ఆటంక కలిగించడం లేదా సాక్షుగుణాగుణములు లొంగదీసుకోవడం లేదా సాక్ష్యాగుణాగుణములు తారుమారు చేయడానికి ప్రయత్నించడం, సాక్షుగుణాగుణములు భయంకరమైన పరిణామాలతో బెదిరించడం లేదా సజావుగా విచారణకు ఆటంకపరచు కలిగించడానికి సాక్ష్యము పరిధిలోకి రాకుండా తనను తాను తొలగించుకోవడానికి ప్రయత్నించడం మొదలైనవి ఈ విషయంలోని యోగ్యతల నుండి స్వతంత్రంగా ఉంటాయి. విడుదలైన తర్వాత నిందితుడు స్వయంగా ప్రవర్తించడం వల్ల బెయిల్ ను రద్దు చేయడం అవసరం అవుతుంది. నిందితుడిని జామీనుపై విడుదల చేయడానికి వీలుగా దర్యాప్తు పూర్తి చేయడంలో ఉద్దేశపూర్వకంగా ఆలస్యం చేయడం ద్వారా వినాయింపును దురుపయోగము చేయడం సాధ్యమవుతుందని నేను సోదరుడు పుంచి, జె. తో అంగీకరిస్తున్నాను. ఛార్జ్ షీట్లో బయటకు తెచ్చిన అర్హతలు మరియు హాజరైన పరిస్థితులు సంబంధితమైనవని నేను అంగీకరిస్తున్నాను, ఎందుకంటే కోర్టు యోగ్యతలకు ప్రకటన చేయకుండా దర్యాప్తు అధికారి డిఫాల్ట్ కారణంగా జామీను గుణాగుణములు చేయబడింది, అయితే బెయిల్ ను రద్దు చేయడానికి బలమైన ఆధారాలు అవసరం. ఆ మేర సోదరుడు అహ్మదీ, జె. కూడా నొక్కిచెప్పారు, అంటే, ఛార్జ్ షీట్లో బలమైన ఆధారాలను రూపొందించాలి. ఛార్జ్ షీట్ (చలాన్) దాఖలు చేయడం సరిపోదని సోదరుడు అహ్మదీ నొక్కిచెప్పడంతో నేను గౌరవంగా అంగీకరిస్తున్నాను. అయితే, హైకోర్టు లేదా సెషన్స్ కోర్టు ఈ కేసు యొక్క యోగ్యతగుణాగుణములు పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని నేను నొక్కి చెబుతున్నాను. దీనికి సంబంధించి, జె. కె. జె. శెట్టి, తదుపరి ఛార్జ్ షీట్ను దాఖలు చేయడంపై మరియు కోడ్ లోని 437 మరియు 439 సెక్షన్ల కింద రద్దు చేసే అధికారంపై నొక్కి చెప్పారు.

దురదృష్టవశాత్తు, పరిదా [(1975) 2 ఎస్. సి. సి. 220] మరియు బషీర్ [(1977) 4 ఎస్. సి. సి. 410] కేసులలో నిష్పత్తిని న్యాయమూర్తి దృష్టికి తీసుకురాలేదు, ఇది నేరుగా పాయింట్ మీద ఉంది మరియు పేర్కొన్న కారణాల వల్ల నేను ఆ విషయంలో న్యాయమూర్తితో ఏకీభవించడం కష్టం. సోదరుడు జె. అహ్మదీ వ్యక్తం చేసిన అభిప్రాయంతో, ఆయన ప్రతిపాదించిన ఆదేశంతో నేను పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాను."

9.2 ఏకీభవించిన తీర్పులో, న్యాయమూర్తి కె. రామస్వామి (అప్పటి మాదిరిగానే) జస్టిస్ ఎం. ఎం. పుంచి (అప్పటి మాదిరిగానే) ఒక అసమ్మతి తీర్పులో చేసిన కొన్ని పరిశీలనలతో ఏకీభవించారు, నిందితుడిని జామీనుపై విడుదల చేయడానికి వీలుగా దర్యాప్తు పూర్తి చేయడంలో ఉద్దేశపూర్వకంగా ఆలస్యం చేయడం ద్వారా సెక్షన్ 167 (2) సి ఆర్ పి సి లోని వినాయింపును దురుపయోగము చేయడం సాధ్యమవుతుందని అన్నారు. ఏదేమైనా, ఛార్జ్షీట్లో తీసుకువచ్చిన యోగ్యతలు మరియు హాజరు పరిస్థితులకు సంబంధించినవి అనే అభిప్రాయంతో ఆ తరువాత అంగీకరించింది, ఎందుకంటే కోర్టు యోగ్యతలను ధృవీకరించకుండా దర్యాప్తు అధికారి డిఫాల్ట్ అయినందున జామీను గుణాగుణములు చేయబడింది, అయితే బెయిల్ ను రద్దు చేయడానికి బలమైన ఆధారాలు అవసరం మరియు కేవలం ఛార్జ్షీట్ దాఖలు చేయడం సరిపోదు.

9.3 జస్టిస్ ఎం. ఎం. పుంచి (అప్పటిలాగే) తన అసమ్మతి తీర్పులో 23,25,26,27,28 పేరాల్లో ఈ క్రింది విధంగా గమనించారుః-

> "23. ఈ ఉప విభాగం కింద బెయిల్ పై విడుదల చేయబడిన ప్రతి వ్యక్తి ఆ ప్రయోజనాల కోసం XXXIII అధ్యాయం యొక్క నిబంధనలు ప్రకారం విడుదల చేయబడినట్లుగా పరిగణించబడాలని సెక్షన్ 167 (2) ఆదేశించే పరిస్థితి మాత్రమే.సెక్షన్ 437 లోని సబ్-సెక్షన్లు (1) మరియు (2) లేదా సెక్షన్ 439 లోని సబ్-సెక్షన్ (1) లో భావించిన విధంగా, జామీను ఆర్డర్ మెరిట్ ఆధారంగా జామీను ఆర్డర్ల కంటెంట్ మరియు స్వభావాన్ని ఊహిస్తుందని ఇప్సో ఫాక్టో అర్థం కాదు.
> కోడ్.సెక్షన్ 167 (2) యొక్క అవసరంగా భావించడం అటువంటి వ్యక్తిని XXXIII అధ్యాయం యొక్క నిబంధనలు ప్రకారం జామీనుపై ఉంచుతుంది, కానీ ఆ అధ్యాయం యొక్క ప్రయోజనాల కోసం మాత్రమే. మరో మాటలో చెప్పాలంటే, ఈ కల్పన ద్వారా ఈ నిబంధనను XXXIII అధ్యాయంలో భాగంగా చదవాలి, తద్వారా ఇది బాండ్లను నింపడం, హామీదారుల ఏర్పాటు మొదలైన ఆ అధ్యాయం యొక్క ప్రయోజనాలను

ఆహ్వానిస్తుంది, అలాగే జామీను రద్దు చేయడానికి కూడా అనుమతిస్తుంది. సెక్షన్ 437 (5) కింద రద్దు చేయడానికి ప్రయత్నించడం అనేది సెక్షన్ 437 లోని సబ్ సెక్షన్లు (1) మరియు (2) కింద కాల్పనికంగా బెయిల్ ఆర్డర్ జారీ చేయబడినట్లుగా ప్రయత్నించవచ్చు, కానీ జామీను ఆర్డర్ యోగ్యత మీద ఉన్నట్లుగా పరిగణించరాదు. ఈ రకమైన కల్పనను యోగ్యత ఆధారంగా కాకుండా జామీను ఆర్డర్ను యోగ్యతఆధారంగా ఆమోదించినట్లు మార్చడానికి అనుమతించబడదు.

XXXXXXX

25. చలాన్ దాఖలు చేసిన తర్వాత ఆ దశలో నిందితుడు నాన్ బెయిలబుల్ నేరానికి పాల్పడ్డాడనే అభిప్రాయాన్ని ఆమోదించడానికి తగిన ఆధారాలు ఉన్నాయని, అతన్ని అరెస్టు చేసి కస్టడీకి కట్టుబడి ఉండటం అవసరమని కోర్టు అభిప్రాయపడగలదనే అభిప్రాయాన్ని నొక్కిచెప్పిన పదాలు ప్రతిబింబిస్తాయి. రద్దు చేయడానికి పైన పేర్కొన్న ఆధారంతో పాటు, ఆర్డర్-ఆన్-డిఫాల్ట్ కు ఏకైక తగిన మరియు ప్రత్యేకమైన ఆధారం, సాక్ష్యము అటువంటి వ్యక్తిని న్యాయపరంగా పేర్కొన్న ఇతర కారణాలపై మరియు సాక్ష్యాలను తారుమారు చేయడం వంటి ఇతర సంబంధిత కారణాలపై కూడా అరెస్టు చేసి నిర్బంధించడానికి కట్టుబడి ఉండవచ్చు. సెక్షన్ 437 లోని సబ్ సెక్షన్లు (1) మరియు (2) కింద ఘనత ఆధారంగా జామీను మంజూరు చేయబడినప్పుడు, సెక్షన్ 437 (5) కింద ఘనత పొందింన బెయిల్ ను రద్దు చేసేటప్పుడు సాధారణంగా సాక్ష్యమును పరిగణనలోకి తీసుకునే ఆధారాలు తరువాత సూచించబడిన ఆధారాలు. కానీ XXXIII అధ్యాయం కింద డీమ్డ్ జామీను, సెక్షన్ 167 (2) యొక్క ఒత్తిడిలో, నాకు స్పష్టంగా కనిపించే విధంగా, వేరే ప్రాతిపదికన కనిపిస్తుంది, బెయిల్ ను రద్దు చేయడానికి ప్రసిద్ధ కారణాలపై మాత్రమే కాకుండా, ప్రత్యేక ఏక ప్రాతిపదికపై కూడా బెయిల్ ను రద్దు చేయడానికి అనుమతిస్తుంది. నిందితుడు జామీను ఇవ్వతగని నేరానికి పాల్పడ్డాడని, అతన్ని అరెస్టు చేసి కస్టడీకి అప్పగించడం అవసరమని తగిన ఆధారాలు ఉన్నాయి. బషీర్ కేసు [(1977) 4 ఎస్. సి. సి. 410] లో కనిపించే వైవిధ్యం, సెక్షన్ 437 లోని సబ్-సెక్షన్లు (1) మరియు (2) కింద మెరిట్ మీద ఆర్డర్ లాగా, సెక్షన్ 167 (2) కింద జామీను ఆర్డర్ తీసుకుంటుందని అర్థం చేసుకున్నప్పుడు మాత్రమే కనిపిస్తుంది. కానీ కల్పన, నాకు కనిపించినట్లుగా,

జామీను ఆర్డర్ XXXIII అధ్యాయం కింద ఆమోదించబడినట్లుగా పరిగణించబడుతున్నంత మేర విస్తరించినట్లయితే, అది కూడా సెక్షన్ 167 (2) లోని నిబంధనలుతో చదివిన సెక్షన్ 437 లోని ఉప-సెక్షన్లు (1) మరియు (2) కింద ఆ అధ్యాయం యొక్క భాగం, తద్వారా జామీను ఆర్డర్ డిఫాల్ట్గా ఆమోదించబడిన ఆర్డర్గా ఉంటుంది మరియు మెరిట్ మీద కాదు, స్పర్శకత అదృశ్యమవుతుంది. ఈ అంశాన్ని విస్మరించినప్పటికీ, బషీర్ కేసు [(1977) 4 ఎస్. సి. సి. 410] కోడ్ లోని సెక్షన్ 437 లోని సబ్ సెక్షన్లు (1) మరియు (2) కింద మంజూరు చేసిన బెయిల్ ను రద్దు చేయడానికి ఇతర ప్రసిద్ధ కారణాలకు అదనంగా, సెక్షన్ 167 (2) కింద మంజూరు చేసిన బెయిల్ ను రద్దు చేయడానికి ఒక ప్రత్యేకమైన ఆధారాన్ని జోడిస్తుంది. ఆ సందర్భంలో మళ్ళీ ఉపయోగించదగిన నిబంధన కోడ్ యొక్క సెక్షన్ 437 (5), నిబంధన యొక్క మూలము ఉన్నప్పటికీ, అది కాకుండా కోర్టులో ఇతర నిబంధన లేదు.

26. రఘుబీర్ సింగ్ వర్సెస్ బీహార్ రాష్ట్రం [(1986) 4 ఎస్. సి. సి. 481] కేసులో 826వ పేజీలో ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొంటూ ఇద్దరు సభ్యుల ధర్మాసనం ఈ కోర్టు తీర్పులో కోడ్ యొక్క సెక్షన్ 167 (2) కింద మంజూరు చేసిన జామీను రద్దు చేయడానికి ప్రసిద్ధ కారణాలకు మించి జామీను రద్దు చేయడానికి అటువంటి ప్రత్యేక ఆధారం ఉనికిని తిరిగి ధృవీకరించింది మరియు పునరావృతం చేసిందిః(SCC p. 502, పేరా 22)

> "60 రోజుల్లో దర్యాప్తు పూర్తి చేయడంలో ప్రాసిక్యూషన్ విఫలమైనందుకు సెక్షన్ 167 (2) వినాయింపు కింద జామీను మంజూరు చేయబడినట్లయితే, ఛార్జ్ షీట్ దాఖలు చేయడం ద్వారా లోపం నయం అయిన తర్వాత, నిందితుడు నాన్ బెయిలబుల్ నేరానికి పాల్పడ్డాడని నమ్మడానికి సహేతుకమైన ఆధారాలు ఉన్నాయని, అతన్ని అరెస్టు చేసి కస్టడీకి అప్పగించడం అవసరమని ప్రాసిక్యూషన్ బెయిల్ ను రద్దు చేయమని కోరవచ్చు.చివరిగా పేర్కొన్నఈ సందర్భంలో, ఒకరు నిజంగా చాలా బలమైన ఆధారాలను ఆశిస్తారు."

ఈ సందర్భంలో సూచించిన బలమైన ఆధారాలు స్పష్టంగా కేసు యొక్క గుణాగుణములు ఆధారాలు, ఇవి విచారణలో నిందితుడు ఎదుర్కోవాల్సిన చలాన్ లో ఉంచిన అధికారిక నిందారోపణ నుండి ప్రతిబింబిస్తాయి.

27. రఘుబీర్ సింగ్ కేసు [(1986) 4 ఎస్. సి. సి. 481] తరువాత ఈ కోర్టు వెకేషన్ జడ్జి నిర్ణయం తీసుకున్నారు. రజనీకాంత్ జీవన్ లాల్ పటేల్ వర్సెస్ ఇంటెలిజెన్స్ ఆఫీసర్, ఎన్ సి బి , న్యూ ఢిల్లీ [(1989) 3 SCC 532]. ఇది 536వ పేజీలో ఈ క్రింది విధంగా గమనించబడింది:(SCC p. 536, పేరా 13 మరియు 14)

> "సెక్షన్ 167 (2) లోని వినాయింపు (ఎ) కింద జామీనుపై విడుదల ఆదేశాన్ని ఆర్డర్–ఆన్–డిఫాల్ట్గా సముచితంగా పేర్కొనవచ్చు. నిజానికి, ఇది నిర్ణీత వ్యవధిలో ఛార్జ్ షీట్ దాఖలు చేయడంలో ప్రాసిక్యూషన్ డిఫాల్ట్ అయినందుకు జామీను పై విడుదల.సెక్షన్ 167 (2) వినాయింపు (ఎ) కింద జామీను పొందే హక్కు సంపూర్ణమైనది. ఇది శాసన ఆదేశం, కోర్టు వివేచనానుసారము కాదు. 90/60 రోజుల గడువు ముగిసేలోపు దర్యాప్తు సంస్థ ఛార్జ్ షీట్ దాఖలు చేయడంలో విఫలమైతే, కస్టడీలో ఉన్న నిందితుడిని విడుదల చేయాలి. కానీ ఆ దశలో, కేసు యొక్క గుణాగుణములు పరిశీలించకూడదు. వాస్తవానికి, ఒక వ్యక్తిని నిర్ణీత 90/60 రోజులకు మించి రిమాండ్ చేసే అధికారం మేజిస్ట్రేట్కు లేదు. అతను జామీను ఆర్డర్ను జారీ చేసి, అవసరమైన జామీను బాండ్లను సమర్పించడానికి నిందితుడికి తెలియజేయాలి.
>
> అందువల్ల, నిందితుడు జామీనుపై ఉండటానికి ఎటువంటి ప్రత్యేక హక్కును పొందలేదు. నిందితుడు తీవ్రమైన నేరానికి పాల్పడినట్లు దర్యాప్తులో తేలితే, ఛార్జ్ షీట్ దాఖలు చేయబడితే, సెక్షన్ 167 (2) లోని వినాయింపు (ఎ) కింద మంజూరు చేసిన బెయిల్ ను రద్దు చేయవచ్చు."
>
> (ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది)

28. పైన చర్చించిన కేసు చట్టాన్ని విశ్లేషణ తరువాత, కోడ్లోని సెక్షన్ 167 (2) కింద శాసనము చేసిన నిర్బంధ జామీను ఉత్తర్వు మెరిట్ ఆధారంగా కాదని, చలాన్ దాఖలు చేసిన తర్వాత రద్దు చేయాల్సిన అవసరం వచ్చినప్పుడు, మెరిట్ ఆధారంగా తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని సమీక్షించదని నేను నిర్ధారణకు వచ్చాను. నిందితుడు నాన్ బెయిలబుల్ నేరానికి పాల్పడ్డాడని, అతన్ని అరెస్టు చేసి కస్టడీకి

అప్పగించడం అవసరమని కోర్టు నమ్మడానికి కారణం ఉంటే అటువంటి జామీను రద్దు చేయబడుతుంది. అర్హతపై జామీను మంజూరు లేదా తిరస్కరించే సందర్భం చలాన్ దాఖలు చేసిన తర్వాత కోర్టుకు అందుబాటులో ఉంటుంది, ఎందుకంటే అంతకుముందు నిర్బంధ జామీను మంజూరు చేసే సమయంలో జామీను యొక్క అర్హతను గుర్తించలేము. ఏ సందర్భంలోనైనా వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛ మరియు రాష్ట్ర విస్తృత ప్రయోజనాల వాదనలను దృష్టిలో ఉంచుకుని పరిస్థితి యొక్క అవసరాలను బట్టి న్యాయ సమతుల్యతను సాధించడం న్యాయస్థానం యొక్క లక్ష్యం. కోడ్ లోని సెక్షన్ 167 (2) కింద బెయిల్ ను ఆర్డర్ను ఒక యోగ్యమైన దర్యాప్తు అధికారి ద్వారా కూడా నిర్వహించవచ్చు, అది ఎంత ఘోరమైన నేరం అయినా, దానిని విస్మరించలేము. కోర్టు చట్టం శాసనము ఆదేశం ప్రకారం బెయిల్ ను యొక్క యోగ్యతలను చూడవలసి ఉంటుంది, ఆ దశలో కేసు శాసనము యోగ్యతలను చూడటానికి ఇది నిషేధించబడింది. బెయిల్ ను రద్దు చేసే అధికారం ఉన్నప్పటికీ, అప్పటి నుండి కోర్టు కేసు యొక్క యోగ్యతగుణాగుణములు చూడటానికి ఎప్పటికీ మూసివేయబడిందని చెప్పడం, న్యాయాన్ని నిర్వహించడానికి మరియు అర్హత ఆధారంగా దావాగుణాగుణములు అంచనా వేయడానికి దాని ప్రాథమిక విధిని కోల్పోవడం. న్యాయాన్ని నిరుత్సాహపరిచే అటువంటి వివరణను నేను అసహ్యించుకుంటాను, మరోవైపు, అటువంటి పరిస్థితిలో కేసు యొక్క యోగ్యతగుణాగుణములు ఒకసారి పరిశీలించినందుకు, బెయిల్ ను రద్దు చేసే అధికారం కోర్టుకు ఉండనివ్వండి.”

అందువల్ల, జస్టిస్ పుంచి కూడా, సెక్షన్ 167 సి ఆర్ పి సి లోని సబ్ సెక్షన్ (2) కింద జామీనుపై విడుదల చేయబడిన ప్రతి వ్యక్తి ఆ అధ్యాయం యొక్క ప్రయోజనాల కోసం, XXXIII అధ్యాయం యొక్క నిబంధనలు ప్రకారం విడుదల చేయబడతారని భావించి, ఇతర గౌరవనీయులైన న్యాయమూర్తులతో ఏకీభవించారు, మరియు సెక్షన్ 437 లోని సబ్ సెక్షన్లు (1) మరియు (2) లేదా సి ఆర్ పి సి లోని సెక్షన్ 439 లోని సబ్ సెక్షన్ (1) వాస్తవంగా జామీను ఉత్తర్వు అర్హత ఆధారంగా జామీను ఆదేశాల యొక్క కంటెంట్ మరియు స్వభావాన్ని ఊహిస్తుందని అర్థం కాదు. .

9.4 అందువల్ల, **అస్లాం బాబాలాల్ దేశాయ్** (పైన పేర్కొన్న) విషయంలో ఈ కోర్టు నిర్దేశించిన శాసనము ప్రకారం, (i) సెక్షన్ 167 (2) కింద డిఫాల్ట్ జామీనుపై నిందితుడిని విడుదల చేయడం గుణాగుణములుపై కాదు, కానీ దర్యాప్తు సంస్థ దర్యాప్తు పూర్తి చేయడంలో మరియు అందులో నిర్దేశించిన నిర్ణీత వ్యవధిలో ఛార్జ్షీట్ దాఖలు చేయడంలో విఫలమైనందుకు;

(ii) సెక్షన్ 167 (2) సి ఆర్ పి సి కింద జామీనుపై విడుదలైన ప్రతి వ్యక్తి, సెక్షన్ 437 (5) మరియు 439 (2) తో కూడిన అధ్యాయం XXXIII సి ఆర్ పి సి లోని నిబంధనల ప్రకారం విడుదల చేయబడినట్లుగా పరిగణించబడతారు;

(iii) సెక్షన్ 167 (2) సి ఆర్ పి సి కింద డిఫాల్ట్ జామీనుపై విడుదలైన వ్యక్తికి అనుకూలంగా ఉన్న బెయిల్ ను కేవలం ఛార్జ్ షీట్ దాఖలు చేసినప్పుడు రద్దు చేయలేము, కానీ ఛార్జ్ షీట్ నుండి నాన్-బెయిలబుల్ క్రైమ్ బహిర్గతం చేయబడిందని ప్రత్యేకమైన మరియు బలమైన ఆధారాన్ని రూపొందించినప్పుడు రద్దు చేయవచ్చు.

9.5 అబ్దుల్ బాసిత్ అలియాస్ రాజు మరియు ఇతరులు విషయంలో. (సుప్రా) తరువాత **అస్లాం బాబాలాల్ దేశాయ్ (పైన పేర్కొన్న) విషయంలో ఈ కోర్టు నిర్ణయాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, ఇది 13,14 పేరాల్లో ఈ క్రింది విధంగా గమనించబడింది మరియు నిర్ధారించబడింది:-**

> "13. సెక్షన్ 167 (2) ఒక కల్పిత కథను సృష్టిస్తుంది, దీని ద్వారా ఒక వ్యక్తిని విడుదల చేయడం కోడ్ యొక్క XXXIII అధ్యాయం కింద అతని విడుదలతో సమానం. ఏదేమైనా, సెక్షన్ 167 (2) లోని వినాయింపు (ఎ) కింద జామీనుపై విడుదల కోసం ఇచ్చిన ఉత్తర్వు గుణాగుణములులపై ఇచ్చిన ఉత్తర్వు కాదు, కానీ ప్రాసిక్యూటింగ్ ఏజెన్సీ యొక్క ఆర్డర్-ఆన్-డిఫాల్ట్.లోపం/డిఫాల్ట్ నయం చేయబడిన తర్వాత ప్రత్యేక కారణాల వల్ల అటువంటి ఆర్డర్ను రద్దు చేయవచ్చు. అందువల్ల, నిందితుడు జామీనుపై ఉండటానికి ఎటువంటి ప్రత్యేక హక్కును పొందలేదు. నిందితుడు తీవ్రమైన నేరానికి పాల్పడినట్లు దర్యాప్తులో తేలితే, ఛార్జ్ షీట్ దాఖలు చేయబడితే, ప్రాసిక్యూటింగ్ ఏజెన్సీ దాఖలు చేసిన దరఖాస్తుపై సెక్షన్ 167 (2) లోని వినాయింపు (ఎ) కింద మంజూరు చేసిన బెయిల్ ను రద్దు చేయవచ్చు.

14. XXXIII అధ్యాయం కింద, సెక్షన్ 439 (1) ఏ అభియుక్తుడు జామీనుపై విడుదల చేయమని ఆదేశించడానికి హైకోర్టుతో పాటు సెషన్ కోర్టుకు అధికారం ఇస్తుంది. కోడ్ యొక్క చాప్టర్ XXXIII కింద జామీనుపై విడుదలైన ఏ వ్యక్తిని అయినా అరెస్టు చేసి, కస్టడీకి కట్టుబడి ఉండాలని, అంటే అభియుక్తుడుకి మంజూరు చేసిన బెయిల్ ను రద్దు చేసే అధికారాన్ని ఆదేశించాలని సెక్షన్ 439 (2) హైకోర్టుకు అధికారం ఇస్తుంది. సాధారణంగా బెయిల్ ను రద్దు చేయడానికి ఆధారాలు, స్థూలంగా, (i) నిందితుడు ఇలాంటి నేర కార్య కలాపములు పాల్పడటం ద్వారా తన స్వేచ్ఛను దుర్వినియోగం చేస్తాడు, (ii) దర్యాప్తు ప్రక్రియలో జోక్యం చేసుకుంటాడు, (iii) సాక్ష్యము లేదా సాక్షులను తారుమారు చేయడానికి ప్రయత్నిస్తాడు, (iv) సాక్షులను బెదిరిస్తాడు లేదా విచారణ సజావుగా సాగడానికి ఆటంకం కలిగించే ఇలాంటి కార్య కలాపములు పాల్పడతాడు, (v) అతను మరొక దేశానికి పారిపోయే అవకాశం ఉంది, (vi) రహస్యంగా వెళ్లడం ద్వారా లేదా దర్యాప్తు సంస్థకు అందుబాటులో లేకపోవడం ద్వారా తనను తాను దుర్భరం చేసుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తాడు, (vii) తన హామీ పరిధి దాటి తనను తాను ఉంచుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తాడు, మొదలైనవి. ఈ ఆధారాలు వివరణాత్మకమైనవి మరియు సమగ్రమైనవి కావు. ఛార్జ్ షీట్ దాఖలు చేయడం ద్వారా లోపం నయం అయిన తర్వాత అరవై రోజుల్లో దర్యాప్తు పూర్తి చేయడంలో ప్రాసిక్యూషన్ విఫలమైనందుకు సెక్షన్ 167 (2) వినాయింపు కింద జామీను మంజూరు చేయబడినట్లయితే, నిందితుడు జామీను యోగ్య పాల్పడ్డాడని నమ్మడానికి సహేతుకమైన ఆధారాలు ఉన్నాయని, అతన్ని అరెస్టు చేసి కస్టడీకి అప్పగించడం అవసరమని ప్రాసిక్యూషన్ బెయిల్ ను రద్దు చేయాలని కోరవచ్చు. అయితే, చివరిగా పేర్కొన్న కేసులో, నిజంగా చాలా బలమైన ఆధారాలను ఆశించవచ్చు. (రఘుబీర్ సింగ్ వర్సెస్ బీహార్ రాష్ట్రం [(1986) 4 SCC 481.)"

9.6 ఇప్పుడు, ఈ కోర్టు నిర్ణయంపై ఆధారపడినంత వరకు **మొహమ్మద్ ఇక్బాల్ మదర్ షేక్ మరియు ఇతరులు** విషయంలో (పైన పేర్కొన్న) ఆధారపడ్డారు. ప్రతివాది తరపున హాజరైన సీనియర్ న్యాయవాది-అసలు నిందితుడు నెం. 1 కు సంబంధించినది, ప్రారంభంలో, **అస్లాం బాబాలాల్ దేశాయ్** కేసులో తీసుకున్న దృక్పథం కంటే ఈ కోర్టు పైన పేర్కొన్న నిర్ణయంలో విరుద్ధమైన దృక్పథాన్ని తీసుకోలేదని గమనించాలి. **(పైన).** మొహమ్మద్ ఇక్బాల్ మదర్ షేక్ మరియు ఇతరులు **విషయంలో**

(పైన పేర్కొన్న విధంగా), ఇది డిఫాల్ట్ జామీను పై నిందితుడిని విడుదల చేయడానికి నిరాకరించిన కేసు. డిఫాల్ట్ జామీనుపై నిందితుడిని విడుదల చేస్తున్నప్పుడు, ఆ తరువాత, దర్యాప్తు పూర్తి చేయడంలో డిఫాల్ట్ అయినందున నిందితుడు జామీనుపై విడుదల అయితే, ఛార్జ్ షీటు దాఖలు చేసిన వెంటనే, అటువంటి నిందితులకు జామీను మంజూరు చేసే ఉత్తర్వును రద్దు చేయలేమని ఈ కోర్టు అభిప్రాయపడింది. అయితే, ఆ తరువాత, 10వ పేరాలో, దర్యాప్తు పూర్తి చేయడంలో దర్యాప్తు అధికారి పొరపాటు చేసినందున విడుదల చేయబడిన అటువంటి నిందితుల బెయిల్ ను రద్దు చేయవచ్చని గమనించబడింది, కానీ, విడుదల తర్వాత, అటువంటి నిందితులపై ఒక నేరానికి ఛార్జిషీట్ సమర్పించబడిందనే కారణంతో మాత్రమే కాదు. ఆ తరువాత, బెయిల్ ను రద్దు చేయడానికి, ఈ కోర్టు గమనించిన విధంగా జామీను రద్దుకు సంబంధించి బాగా స్థిరపడిన సూత్రాలను రూపొందించాల్సి ఉంటుందని గమనించబడింది. అస్లాం బాబాలాల్ దేశాయ్ (పైన పేర్కొన్న) కేసు అందువల్ల, **మొహమ్మద్ ఇక్బాల్ మదర్ షేక్ మరియు ఇతర (పైన పేర్కొన్న) కేసులో ఈ కోర్టు చేసిన పరిశీలనలు కూడా సి. బి. ఐ తరపున కేసుకు మద్దతు ఇస్తాయి.** జామీను మంజూరు చేసే ఉత్తర్వు సి ఆర్ పి సి లోని సెక్షన్ 437 (1) లేదా (2) లేదా సెక్షన్ 439 (1) కింద ఉన్నట్లు పరిగణించబడుతుందని మరియు సెక్షన్ 437 (5) లేదా 439 (2) సి ఆర్ పి సి కింద రద్దు కోసం కేసు వేసినప్పుడు ఆ ఆర్డర్ను రద్దు చేయవచ్చు.

9.7 అందువల్ల, ఛార్జిషీట్ నుండి ప్రత్యేక కారణాలు/ఆధారాలు బయటపడినప్పుడు మరియు ఛార్జ్ షీటు బెయిలబుల్ కాని నేరాన్ని వెల్లడించినప్పుడు, సెక్షన్ 167 (2) సి ఆర్ పి సి కింద డిఫాల్ట్ జామీనుపై విడుదలైన వ్యక్తికి అనుకూలంగా బెయిల్ ను సెక్షన్ 437 (5) మరియు సెక్షన్ 439 (2) సి ఆర్ పి సి ను పరిగణనలోకి తీసుకుని రద్దు చేయవచ్చు.

9.8 సెక్షన్ 167 (2) సి ఆర్ పి సి కింద మంజూరు చేసిన బెయిల్ ను రద్దు చేయడానికి తెలిసిన ఆధారాలకు మించి, బెయిల్ ను రద్దు చేయడానికి ప్రత్యేక ఆధారాలు అని చెప్పగలిగే వాటిని ఈ కోర్టు పరిశీలించింది. **రఘుబీర్ సింగ్ మరియు ఇతరులు వర్సెస్ బీహార్ రాష్ట్రం, (1986) 4 SCC** 481.22వ పేరాలో, ఇది ఈ క్రింది విధంగా గమనించబడింది మరియు నిర్వహించబడిందిః–

> "22. ....60 రోజుల్లో దర్యాప్తు పూర్తి చేయడంలో ప్రాసిక్యూషన్ విఫలమైనందుకు సెక్షన్ 167 (2) వినాయింపు కింద జామీను మంజూరు చేయబడినట్లయితే, ఛార్జ్ షీట్ దాఖలు చేయడం ద్వారా లోపం నయం అయిన తర్వాత, నిందితుడు నాన్ బెయిలబుల్ నేరానికి పాల్పడ్డాడని నమ్మడానికి

సహేతుకమైన ఆధారాలు ఉన్నాయని, అతన్ని అరెస్టు చేసి కస్టడీకి అప్పగించడం అవసరమని ప్రాసిక్యూషన్ బెయిల్ ను రద్దు చేయమని కోరవచ్చు. చివరిగా పేర్కొన్న కేసులో, నిజంగా చాలా బలమైన ఆధారాలను ఆశించవచ్చు."

9.9 రఘుబీర్ సింగ్ మరియు ఇతరులు (పైన పేర్కొన్న) తీర్పును ఈ న్యాయస్థానం రజనీకాంత్ జీవన్ లాల్ మరియు ఇతరులు వర్సెస్ ఇంటెలిజెన్స్ ఆఫీసర్, ఎన్ సి బి, న్యూ ఢిల్లీ, (1989) 3 ఎస్ సి సి 532 కేసులలో అనుసరించింది., ఇందులో 13 పేరాల్లో మరియు 14, ఇది క్రింది విధంగా గమనించబడుతుంది మరియు నిర్వహించబడుతుందిః-

"13. సెక్షన్ 167 (2) లోని వినాయింపు (ఎ) కింద జామీనుపై విడుదల ఆదేశాన్ని తగిన విధంగా ఆర్డర్-ఆన్-డిఫాల్ట్గా పేర్కొనవచ్చు. నిజానికి, ఇది నిర్ణీత వ్యవధిలో ఛార్జ్ షీట్ దాఖలు చేయడంలో ప్రాసిక్యూషన్ డిఫాల్ట్ అయినందుకు జామీను పై విడుదల సెక్షన్ 167 (2) వినాయింపు (ఎ) కింద జామీను పొందే హక్కు సంపూర్ణమైనది. ఇది శాసన ఆదేశం, కోర్టు వివేచనానుసారము కాదు. 90/60 రోజుల గడువు ముగిసేలోపు దర్యాప్తు సంస్థ ఛార్జ్ షీట్ దాఖలు చేయడంలో విఫలమైతే, కస్టడీలో ఉన్న నిందితుడిని విడుదల చేయాలి. జామీను మంజూరు చేశారు. కానీ ఆ దశలో, కేసు యొక్క గుణాగుణములు పరిశీలించరాదు . వాస్తవానికి, ఒక వ్యక్తిని 90/60 రోజుల నిర్ణీత వ్యవధికి మించి రిమాండ్ చేసే అధికారం మేజిస్ట్రేట్కు లేదు. అతను జామీను ఆర్డర్ను జారీ చేసి, అవసరమైన జామీను బాండ్లను సమర్పించడానికి నిందితుడికి తెలియజేయాలి.

14. అందువల్ల, నిందితుడు జామీనుపై ఉండటానికి ఎటువంటి ప్రత్యేక హక్కును పొందలేదు. విచారణలో నిందితుడు తీవ్రమైన నేరానికి పాల్పడినట్లు తేలితే, ఛార్జ్ షీట్ దాఖలు చేయబడితే, సెక్షన్ 167 (2) లోని వినాయింపు (ఎ) కింద మంజూరు చేసిన బెయిల్ ను రద్దు చేయవచ్చు."

(ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది)

10. పైన పేర్కొన్నదాని నుండి, ఉద్భవించే చట్టం ఏమిటంటే, ఒక వ్యక్తి సెక్షన్ 167(2) సి ఆర్ పి సి కింద డిఫాల్ట్ జామీను పై విడుదల అయ్యాక , నామమాత్రంగా వేసే ఛార్జ్ షీట్ బెయిల్ రద్దు చేయడానికి కారణం కాదు.. అయితే, దర్యాప్తు ముగిసిన తరువాత ఛార్జ్షీట్ దాఖలు చేసినప్పుడు ఒక

బలమైన కేసు గుణాగుణములు ఆధారంగా నిరూపించబడితే , అతను నాన్ బెయిలబుల్ నేరానికి పాల్పడినట్లు కనుగొనబడుతుంది. ప్రత్యేక కారణాలు/కారణాలు మరియు విభాగాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోవడం 437(5) మరియు సెక్షన్ 439(2) సి ఆర్ పి సి , పైగా ఇతర కారణాలపై బెయిల్‌పై విడుదలైన వ్యక్తికి బెయిల్‌ను రద్దు చేయవచ్చు.

11. అందువల్ల, ప్రతిబంధకము 167 (2) సి ఆర్ పి సి కింద డిఫాల్ట్ జామీనుపై ఒక వ్యక్తిని విడుదల చేసిన తర్వాత, అతని బెయిల్ ను మెరిట్ల ఆధారంగా రద్దు చేయలేమని, సాక్ష్యం/సాక్షుగుణాగుణములు తారుమారు చేయడం, దర్యాప్తు సంస్థకు సహకరించకపోవడం మరియు/లేదా సంబంధిత ట్రయల్ కోర్టుకు సహకరించకపోవడం వంటి ఇతర సాధారణ కారణాల వల్ల అతని బెయిల్ ను రద్దు చేయవచ్చని వివాదాస్పద తీర్పు మరియు ఉత్తర్వులో హైకోర్టు గమనించినట్లుగా మరియు పేర్కొన్నట్లుగా ఖచ్చితమైన అడ్డంకి లేదు.

12. అందువల్ల, పైన పేర్కొన్న నిర్ణయాలలో ఈ కోర్టు తీసుకున్న అభిప్రాయంతో మేము పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాము. ప్రతివాది –అసలు నిందితుడు నెం. 1 తరపున సమర్పించడం మరియు హైకోర్టు ఉత్తర్వులో తీసుకున్న అభిప్రాయం ప్రకారం సెక్షన్ 167 (2) కింద డిఫాల్ట్ జామీనుపై నిందితుడిని విడుదల చేసిన తర్వాత, అతని బెయిల్ ను మెరిట్ల ఆధారంగా రద్దు చేయలేమని అంగీకరించబడుతుంది, ఆ సందర్భంలో, ఇది సోమరితనం మరియు/లేదా నిర్లక్ష్యానికి ప్రీమియం ఇవ్వడం అవుతుంది, నిర్ణీత వ్యవధిలో ఛార్జ్షీట్ దాఖలు చేయకూడదని దర్యాప్తు సంస్థ ఉద్దేశపూర్వకంగా ప్రయత్నము సందర్భంలో ఉండవచ్చు. ఇచ్చిన కేసులో, నిందితుడు చాలా తీవ్రమైన నేరానికి పాల్పడినప్పటికీ, ఎన్డిపిఎస్ కింద ఉండవచ్చు లేదా హత్య (లు) కు పాల్పడి ఉండవచ్చు, అయినప్పటికీ, అతను దానిని నిర్వహిస్తాడు. సుకరముగ దర్యాప్తు అధికారి మరియు అతను సెక్షన్ 167 (2) సి ఆర్ పి సి కింద పేర్కొన్న నిర్ణీత కాలపరిమితిలో ఛార్జ్షీట్ దాఖలు చేయలేకపోయాడు మరియు డిఫాల్ట్ జామీనుపై విడుదలయ్యాడు, ఇది చట్టవిరుద్ధం మరియు/లేదా నిజాయితీకి ప్రీమియం ఇవ్వడానికి దారితీయవచ్చు. పైన గమనించినట్లుగా, డిఫాల్ట్ జామీను పై నిందితుడిని విడుదల చేయడం అనేది గుణాగుణములుపై అస్సలు ఆధారపడదు, మరియు ఇది సెక్షన్ 167 లోని సబ్–సెక్షన్ (2) లోని వినాయింపులో సంభవిస్తుంది. అయితే, తదనంతరం లోపాలను సరిచేసి, ఛార్జ్షీట్ దాఖలు చేసినప్పుడు, ఒక నిందితుడు చాలా తీవ్రమైన నేరం మరియు నాన్ బెయిలబుల్ నేరానికి పాల్పడ్డాడని బలమైన కేసు ఉన్నప్పటికీ, కోర్టు బెయిల్ ను రద్దు చేసి, ఆ వ్యక్తిని కస్టడీలోకి తీసుకోదు మరియు నిందితుడు చేసిన నేరం యొక్క తీవ్రతను పరిగణనలోకి

తీసుకోకూడదు, న్యాయస్థానాలు అటువంటి వివరణను అసహ్యించుకుంటాయి, ఎందుకంటే అది న్యాయాన్ని నిరాశపరుస్తుంది. నిందితుడు డిఫాల్ట్ జామీనుపై విడుదల చేయబడి, అంతకుముందు గుణాగుణములుపై కాకుండా విడుదల చేయబడిన కేసులో బెయిల్ ను రద్దు చేయడానికి మరియు కేసు యొక్క యోగ్యతలను పరిశీలించడానికి కోర్టులకు అధికారం ఉంది. అటువంటి వివరణ న్యాయ పరిపాలనకు మరింత ముందుకు సాగుతుంది .

13. పైన పేర్కొన్న వాటిని దృష్టిలో ఉంచుకుని, పైన పేర్కొన్న కారణాల దృష్ట్యా, సెక్షన్ 439 (2) సి ఆర్ పి సి కింద సి. బి. ఐ దాఖలు చేసిన బెయిల్ ను రద్దు చేయాలన్న దరఖాస్తును కొట్టివేస్తూ, హైకోర్టు జారీ చేసిన వివాదాస్పద తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు రద్దు చేయబడటానికి మరియు పక్కన పెట్టడానికి అర్హమైనది మరియు తదనుగుణంగా రద్దు చేయబడి పక్కన పెట్టబడుతుంద. ప్రస్తుత అప్పీల్లో ఉన్న సమస్యకు సానుకూలంగా సమాధానం ఇవ్వబడింది మరియు సెక్షన్ 167 (2) కింద డిఫాల్ట్ జామీనుపై నిందితుడు విడుదల చేయబడిన కేసులో, ఆ తరువాత ఛార్జ్ షీట్ దాఖలు చేసిన తరువాత, బలమైన కేసు తయారు చేయబడిందని మరియు ఛార్జ్ షీట్ నుండి ప్రత్యేక కారణాల వల్ల నిందితుడు నాన్ బెయిలబుల్ నేరానికి పాల్పడ్డాడని మరియు సెక్షన్లు 437 (5) మరియు సెక్షన్ 439 (2) లో పేర్కొన్న కారణాగుణాగుణములు పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, అతని బెయిల్ ను మెరిట్ల ఆధారంగా రద్దు చేయవచ్చు మరియు మెరిట్లపై జామీను రద్దు కోసం దరఖాస్తును పరిగణనలోకి తీసుకోవడంలో కోర్టులు మినహాయించబడవని గమనించబడింది మరియు తీర్పు ఇవ్వబడింది.అయితే, కేవలం ఛార్జిషీట్ దాఖలు చేయడం సరిపోదు, కానీ ఇక్కడ పైన గమనించినట్లుగా, ఛార్జిషీట్ ఆధారంగా, నిందితుడు నాన్ బెయిలబుల్ నేరానికి పాల్పడ్డాడని మరియు అతను కస్టడీలో ఉండటానికి అర్హుడని ఒక బలమైన కేసును రూపొందించాలి.

14. బెయిల్ ను తిరిగి కొత్తగా చేయాలన్న దరఖాస్తును హైకోర్టు యోగ్యతలపై అస్సలు పరిగణించనందున, ఈ దరఖాస్తును చట్టానికి అనుగుణంగా, గుణాగుణములుపై మరియు పైన పేర్కొన్న పరిశీలనల వెలుగులో కొత్తగా పరిశీలించడానికి ఈ విషయాన్ని హై కోర్టు పంపించాలి. నాటి రిట్ పిటిషన్ (క్రిమినల్) నెంబరు 169/2022 తేది 29.11.2022 లో ఈ కోర్టు గతంలో ఇచ్చిన జామీను మరియు ఉత్తర్వులకు అనుగుణంగా, ప్రస్తుత కేసులో ఎఫ్. ఐ. ఆర్. విచారణను హైదరాబాద్లోని సి.బి.ఐ. ప్రత్యేక కోర్టుకు బదిలీ చేయాలని ఆదేశించారు. అమరావతిలోని ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు హైదరాబాద్లోని తెలంగాణ హైకోర్టుకు బదిలీ చేయాలని, ఇప్పుడు తెలంగాణ

హైకోర్టు యోగ్యత ఆధారంగా మరియు పైన పేర్కొన్న పరిశీలనల వెలుగులో జామీను రద్దు కోసం దరఖాస్తును పరిశీలించి, నిర్ణయించి, పరిష్కరించాలని ఆదేశించారు.

ప్రస్తుత అప్పీలు పైన పేర్కొన్న మేర అనుమతించబడుతుంది.

..................న్యాయమూర్తి .

[ఎం. ఆర్. షా]

..................న్యాయమూర్తి .

[సి. టి. రవికుమార్]

న్యూ ఢిల్లీ

జనవరి 16,2023.